

Kajaanin kaupunki

YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN
VALVONTAOHJELMA

2024

YMPÄRISTÖTEKNISEN LAUTAKUNNAN LUPAJAOSTO

21.2.2024

1 JOHDANTO

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava ohjelma luvan- ja ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä. Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla. Vuosittainen valvontaohjelma on käsitelty ympäristöteknisen lautakunnan lupajaostossa.

Ympäristönsuojeluasetuksen (YSA 713/2014) 30 §:n mukaan valvontaohjelmassa on oltava

- 1) suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista erityyppisten luvanvaraisten ja rekisteröitävien kohteiden määräaikaistarkastuksista
- 2) tiedot muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä
- 3) kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman toteutumisesta

Valvontaohjelman laatimismenettely tulee kuvata kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelmassa. Valvontasuunnitelma vuosille 2021–2025 on hyväksytty ympäristöteknisen lautakunnan lupajaostossa 16.12.2020.

Valvontaohjelmaan sisältyvät myös maa-ainelain ja jätelain mukainen säännöllinen valvonta. Lisäksi on kuvattu muuta ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluvaa valvontaa.

2 YMPÄRISTÖLUVANVARAISTEN, ILMOITUKSENVARAISTEN JA REKISTERÖITÄVIEN LAITOSTEN VALVONTA

Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen ympäristönsuojelulain mukaisen säännöllisen valvonnan piirissä on 101 laitosta vuonna 2024. Näistä jätelain mukaisia valvontakohteita on kuusi kohdetta.

Laitosten määräaikaisvalvonta perustuu valvontasuunnitelmassa esitettyihin periaatteisiin ja laitospohjaiseen riskinarviointiin. Vuonna 2024 laitosten valvonta edelleen keskittyy ympäristönsuojelulain mukaisiin määräaikaistarkastuksiin ja maa-ainesten oton valvontaan. Lisäksi tarkastetaan laitosten toimittamat vuosiraportit ja tarkkailutulokset. Raporteista havaitut poikkeamat selvitetään ja niihin kohdistetaan tarvittaessa valvontatoimenpiteitä.

Taulukossa 1 on esitetty ympäristölupalaitokset sekä ympäristönsuojelulain ja jätelain 100 §:n mukaisesti rekisteröidyt kohteet ja niiden lukumäärä toimialoittain, valvontaluokkien vaihteluvälit sekä laitoksiin suunniteltujen määräaikaistarkastusten määrä. Vuonna 2024 varaudutaan tekemään 40 määräaikaistarkastusta. Tarkastusta ei tehdä, jos laitoksella ei ole toimintaa vuonna 2024.

Taulukko 1. Valvontakohteet, valvontaluokka ja suunnitellut tarkastukset vuonna 2024

Toiminta	Kohteiden lkm	Valvontaluokka	Tarkastukset 2024
Ampumaradat	7	II-IV	2
Asfalttiasemat	3	II-III	1
Autopurkamo	1	III	1
Betoniasema	1	III	1
Eläinsuojat	9	IV	2
Energiantuotantolaitokset	6	IV	0
Hiekkapuhallus	1	IV	0
Jakeluasemat	23	III	3
Jätteen ammattimaiset keräystoiminnot	6	II-IV	2
Jätteenkäsittelylaitokset	5	II, IV	4
Krematorio	1	IV	1
Louhinta- tai murskaustoiminnot	14	I-II	10
Moottoriradat	4	III-IV	1
Naapuruussuhdelain mukaiset laitokset	6	II, IV	4
Org. liuottimia käyttävä laitos	1	III	0
Pesulat	1	IV	1
Pieneläinten polttolaitos	1	IV	0
Polttoaineiden varastointi	1	III	0
Sahalaitos	1	III	1
Ylijäämämaan hyödyntämistoiminnot	9	II-III	6
Yhteensä	101		40

Valvontaluokkaan I kuuluvat kohteet tarkastetaan joka vuosi, luokkaan II kuuluvien kohteiden tarkastusväli on 3 vuotta, luokkaan III kuuluvien kohteiden 5 vuotta ja luokkaan IV kuuluvien kohteiden 8–10 vuotta.

Ympäristönsuojelutarkastajat osallistuvat resurssien mukaan myös ELY-keskuksen valvontavastuulla olevien laitosten määräaikaistarkastuksiin.

3 MAA-AINESLUIPIEN JA YHTEISLUIPIEN MUKAINEN SÄÄNNÖLLINEN VALVONTA

Luvanvaraiset maa-ainesten ottoalueet tarkastetaan pääsääntöisesti kerran vuodessa sekä aina ennen toiminnan aloittamista ja toiminnan päättyessä.

Kajaanin kaupungin alueella on vuonna 2024 voimassa 18 maa-ainesten ottolupaa. Lisäksi kaksi päättynyttä maa-ainestilupaa on edelleen valvonnassa. Näistä luvista 16 on yhteislupia, joihin sisältyy sekä maa-ainestilupa että ympäristötilupa. Yhteislupien maa-ainestilupa- ja ympäristötiluvan tarkastukset tehdään molemmat oman tarkastusohjelman mukaisesti. Vuonna 2024 suunnitellaan tarkastettavan 20 maa-ainesten ottoaluetta.

Kotitarveottoapaikat, joista on tehty ilmoitukset, tarkastetaan vuonna 2024. Lisäksi tarkastetaan kaikki vuonna 2024 vireille tulevat kotitarveottoilmoitukset.

4 JÄTELAIN SÄÄNNÖLLINEN VALVONTA

Jätelain 124 §:n mukainen jätelain valvontasuunnitelma on osa Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelmaa. Jätelain 124 §:n mukaan sellaiset laitokset ja yritykset, jotka harjoittavat jätteen keräystä, sekä yritykset, joissa muodostuu vaarallista jätettä, on tarkastettava määräajoin.

Vaarallista jätettä tuottavia laitoksia ja yrityksiä ei ole Kajaanissa niiden suuren määrän vuoksi ja resurssien vähäisyyden vuoksi aikaisemmin kartoitettu. Vuonna 2022 kartoitettiin vaarallista jätettä tuottavat autokorjaamot ja -huoltamot ja aloitettiin niiden tarkastukset. Vuonna 2024 tarkastuksia jatketaan. Lisäksi ne laitokset, joissa muodostuu vaarallista jätettä ja jotka kuuluvat määräaikaistarkastuksen piiriin, tarkastetaan jätelain 124 §:n mukaisesti määräaikaistarkastuksen yhteydessä.

Jätelain yleistä valvontaa ja roskaantumisen valvontaa tehdään pääasiassa ympäristönsuojeluyksikköön tulleiden ilmoitusten perusteella.

5 MERENKULUN YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN SÄÄNNÖLLINEN VALVONTA

Sataman pitäjän on tehtävä jätehuoltosuunnitelma aluksista peräisin olevien jätteiden eli alusjätteiden jätehuollon järjestämiseksi. Jätehuoltosuunnitelma on esitettävä arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka toimialueella satama sijaitsee. Huvivenesataman ja sellaisen kalastussataman, johon vuosittain purettu saalismäärä on alle 20 000 kilogrammaa, jätehuoltosuunnitelma on kuitenkin esitettävä arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi sen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jonka alueella huvivenesatama sijaitsee.

Jätehuoltosuunnitelman laatimisvelvoite on huvivenesatamalla, jossa 1.7.2021 voimaantulleen lainmuutoksen jälkeen on vähintään 25 venepaikkaa tai jonka yhteydessä on vähintään 25 huviveneen talvitelakointipaikkaa. Aikaisemmin raja oli vähintään 50 vene- tai talvitelakointipaikassa.

Jätehuoltosuunnitelma on päivitettävä, jos jätteiden laatu, määrä tai jätehuolto muuttuu merkittävästi. Vuonna 2022 kartoitettiin jätehuoltosuunnitelmavolliset huvivenesatamat, joita Kajaanissa on viisi. Satamat kuuluvat Kajaanin kaupungille, joka vuoden 2023 lopulla laati satamien jätehuoltosuunnitelmat. Ennen jätehuoltosuunnitelmien esittämistä hyväksyttäväksi sataman pitäjän on varattava satamaa käyttävien alusten haltijoille ja käyttäjille, viranomaisille ja muille asianosaisille tilaisuus mielipiteen lausumiseen jätehuoltosuunnitelmasta. Toiminnanharjoittajan tulee asettaa suunnitelmat nähtäväksi satamien toiminta-aikana vuonna 2024.

6 MUU VALVONTA

Vesilain mukaisia kohteita tarkastetaan tarvittaessa. Tarkastukset pyritään tekemään yhdessä ELY-keskuksen kanssa.

Kiinteistöjen jätevesijärjestelmiä tarkastetaan ympäristönsuojeluyksikköön tulleiden ilmoitusten ja hakemusten perusteella.

7 VALVONTAOHJELMAN TOTEUTUMINEN VUONNA 2023

Vuonna 2023 ympäristönsuojeluviranomaisen valvottavaksi kuuluvia ympäristöluvanvaraisia, ilmoituksenvaraisia ja rekisteröityjä kohteita oli yhteensä 96. Vuoden 2023 valvontaohjelmassa oli esitetty tarkastuskäynti 36 kohteelle. Tarkastuskäynti tehtiin 27 kohteelle. Kohteisiin, joissa ei ollut luvan mukaista toimintaa, ei tehty tarkastuskäyntiä. Valvontakäyntien lisäksi tarkastettiin kaikki toiminnanharjoittajien tekemät vuosi-ilmoitukset.

Maa-aineslain mukaisia valvottavia kohteita vuonna 2023 oli 20 ottopaikkaa. Valvontaohjelmassa oli esitetty tarkastusta kaikille 20 ottopaikalle, joista tarkastettiin 14 ottopaikkaa. Kohteisiin, joissa ei ollut maa-ainesten ottoa vuonna 2023, ei tehty varsinaista valvontakäyntiä, mutta ottotilanne selvitettiin yhteydenotolla tai käymällä paikan päällä.

Suunnitelmallisten tarkastusten lisäksi vuonna 2023 tehtiin tarkastuksia vireillä oleviin ympäristö- ja maa-aineslupakohteisiin, yleisöilmoitusten perusteella sekä pohjavesialueella sijaitseville hevos-talleille. Jätelain 124 §:n mukaisia tarkastuksia sellaisille toiminnoille, joissa syntyy vaarallista jätettä, ei tehty. Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen edustajat osallistuivat 13 Kai- nuun ELY-keskuksen valvomassa kohteessa tehtyyn määräaikaistarkastukseen.